

УДК 336.13

*Д. А. Міщенко,**д. н. з держ. упр., професор, професор кафедри фінансів, Університет митної справи та фінансів**Л. О. Міщенко,**к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, Університет митної справи та фінансів**Д. О. Холошня,**магістр, Університет митної справи та фінансів*

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ЯК МЕТОД ПОДОЛАННЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

*D. Mishchenko,**Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Finance, University of Customs and Finance**L. Mishchenko,**PhD, Associate Professor, Associate Professor Department of Finance, University of customs business and finance**D. Kholoshnya,**Master of the University of Customs and Finance*

STATE FINANCIAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF INDUSTRY IN UKRAINE AS A METHOD OF OVERCOMING THE FINANCIAL CRISIS

У статті проаналізовано розподіл ВВП України за видами економічної діяльності; встановлено, що машинобудування слід розглядати як пріоритетну ланку модернізації промисловості, яка має послабити залежність української економіки від імпорту технологічного обладнання і продукції. Без підйому машинобудування неможливий науково-технічний прогрес у будь-якій економічній діяльності, а також підвищення рівня життя і добробуту населення. Результати проведеного аналізу діяльності машинобудівної промисловості України дозволяють зробити висновок про те, що питома вага машинобудування постійно скорочується. Досвід провідних країн світу свідчить про потребу поєднання державної активності та ринкового механізму у рамках нової промислової політики, яка б надала можливості для застосування найбільш ефективних інструментів та механізмів державної фінансової підтримки промислового комплексу.

Встановлено, що механізм державної фінансової підтримки розвитку промисловості України є важливою складовою забезпечення всього виробничого циклу ресурсами (включно з етапами розробки, безпосереднього промислового виробництва та експлуатації) і передбачає застосування з цією метою як прямого фінансування за рахунок бюджетних коштів, так і використання методів непрямого регулювання, спрямованих перш за все на досягнення економії та більш ефективного використання фінансових ресурсів суб'єктів промислового виробництва.

The article analyzes the distribution of GDP of Ukraine by types of economic activity; It was established that machine building should be considered as a priority link of industry modernization, which should weaken the dependence of the Ukrainian economy on the import of technological equipment and products. Without lifting the machine building, scientific and technological progress in any economic activity, as well as raising the standard of living and welfare of the population, can not be achieved. The results of the analysis of the activity of the machine-building industry of Ukraine suggest that the share of machine building is constantly decreasing. The experience of the leading countries of the world shows the need for a combination of state activity and a market mechanism within the framework of the new industrial policy, which would provide the opportunity to apply the most effective tools and mechanisms of state financial support to the industrial complex.

It was established that the mechanism of state financial support for the development of Ukrainian industry is an important component of ensuring the entire production cycle of resources (including the stages of development, direct industrial production and operation), and provides for the use of direct financing from the budget funds and the use of indirect control methods for this purpose, aimed primarily at achieving economies of scale and more efficient use of the financial resources of the subjects of industrial production.

*Ключові слова: державна підтримка, фінанси, промисловість, фінансові ресурси, джерела фінансування.
Key words: government support, finance, industry, financial resources, funding sources.*

ВСТУП

Важливою передумовою успішного розвитку економіки кожної держави є відповідне забезпечення промисловості фінансовими ресурсами. В сучасних

складних умовах функціонування промислового сектору української економіки державна фінансова підтримка та сприяння подальшому розвитку промисловості має забезпечити підґрунтя для відновлення

Таблиця 1. Розподіл ВВП України за видами економічної діяльності, млн грн

Види економічної діяльності	ВВП України						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	80 385	106555	112799	132 245	161 145	239 806	277197
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	63 436	84 872	83203	82 993	79 120	95 141	129443
Переробна промисловість	142 700	154 675	184 937	173 935	194 050	236 692	286616
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	30 295	39 994	47857	48 344	44 836	53 385	72037
Будівництво	35 366	39 575	39127	36 367	36 876	38 928	49871
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	154 994	193 357	216659	229 117	233 702	273 989	331832
Транспорт, складське господарство, пошта та кур'єрська діяльність	83 027	103 179	129 794	134 791	100 889	134 978	156333
Фінансова та страхова діяльність	61 263	58 213	66 494	69 849	70 601	67 512	60806
Операції з нерухомим майном	57 699	69 035	144 974	153 367	99 144	123 021	143246
Освіта	53 462	59 377	75 116	78 092	76 068	82 778	93410
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	38 555	41 855	53 715	57 212	46 250	51 480	57526
Інше	281 387	365 913	254 214	258 619	424 047	581 748	724 865
Загальне значення ВВП	1082569	1316600	1408889	1454931	1566728	1979458	2383182

економічного зростання та підвищення добробуту населення.

Відсутність бачення стратегічних перспектив подальшого розвитку вітчизняної промисловості призводить до стрімкого падіння техніко-технологічного потенціалу цієї найважливішої галузі економіки. Можна констатувати, що з боку органів державної влади та управління розвитку промисловості в Україні приділяється неналежна увага. На сучасному етапі в Україні тенденції щодо регресу техніко-технологічного рівня промислового виробництва набирають сили. Концентрація зусиль органів державної влади на вирішенні поточних проблем затьмарює та перешкоджає розв'язання стратегічних питань промислового розвитку вітчизняного виробництва. Приділяється недостатня увага сприянню технічному розвитку підприємств на державному рівні.

Зважаючи на вищесказане очевидно є нагальна потреба у здійсненні заходів з реалізації структурних перетворень у вітчизняній промисловості, що потребує застосування дієвих інструментів державної фінансової підтримки розвитку промисловості, які б сприяли зростанню продуктивності праці, питомої ваги наукомістких виробництв, інновацій та нововведень.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є розробка пропозицій щодо удосконалення державної фінансової підтримки розвитку

вітчизняної промисловості та дослідження сучасного стану розвитку промислового сектору економіки України.

РЕЗУЛЬТАТИ

Промисловість — найважливіша структурна ланка господарського комплексу України. На неї припадає 1/3 основних фондів, понад 35% населення, зайнятого в економіці [5]. Фінансова підтримка розвитку промисловості є важливою складовою фінансової політики держави.

Дослідженням проблем фінансового забезпечення розвитку промисловості приділяли увагу такі вчені, як О. Амоша, О. Алімов, М. Герасимчук, В. Гордієнко, М. Іванов, О. Кудріна, О. Орлов, Н. Рилач, З. Руденко, В. Хобта, М. Чумаченко. Незважаючи на наявність широкого кола публікацій, низка питань, пов'язаних з розвитком промисловості в сучасних умовах та визначенням ролі держави в цьому процесі потребує подальших наукових пошуків.

Для того, щоб проаналізувати розподіл ВВП України за видами економічної діяльності розглянемо таблицю 1 [6].

Відповідно до таблиці, у 2016 році найбільший вклад у загальний ВВП мала оптова та роздрібна торгівля — 331832 млн грн (13,9%). Переробна промисловість із сумою 286616 млн грн і часткою 12% займає другу позицію у рейтингу. Третє місце за вкладом у загальний ВВП

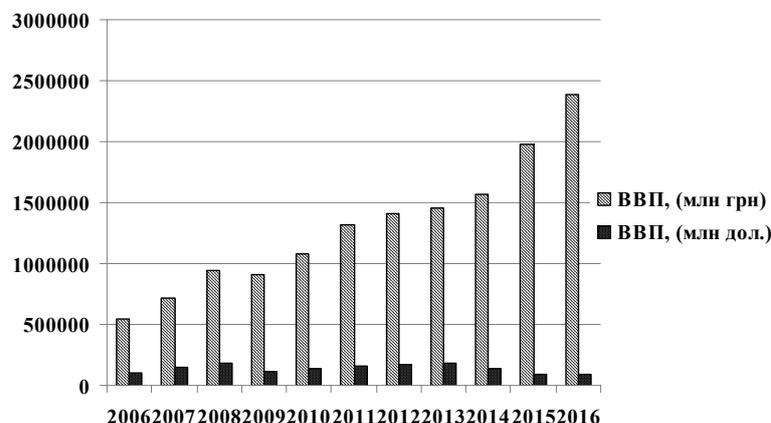

Рис. 1. Динаміка ВВП України у 2010 — 2016 рр.

Джерело: [6].

Таблиця 2. Валовий внутрішній продукт за видами економічної діяльності, млн дол. США

Види економічної діяльності	ВВП України						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	10130	13374	14116	16545	13557	10978	10849
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	7994	10652	10412	10383	6656	4355	5066
Переробна промисловість	17982	19413	23143	21761	16325	10835	11217
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	3818	5020	5989	6048	3772	2444	2819
Будівництво	4457	4967	4896	4550	3102	1782	1952
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	19531	24268	27113	28665	19661	12543	12987
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	10463	12950	16243	16864	8488	6179	6118
Фінансова та страхова діяльність	7720	7306	8321	8739	5939	3091	2380
Операції з нерухомим майном	7271	8664	18142	19188	8341	5632	5606
Освіта	6737	7452	9400	9770	6399	3789	3656
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	4858	5253	6722	7158	3891	2357	2251
Інше	35459	45925	31813	32356	35674	26631	28369
Загальне значення ВВП	136419	165244	176309	182025	131805	90615	93270

займає сільське, лісове та рибне господарство з сумою 277197 млн грн та часткою 11,6%.

На рисунку 1 зображено динаміку ВВП України у 2010—2016 рр. у національній валюті та дол. США.

Рисунку 1 свідчить, що разом із збільшенням ВВП, вираженого в національній валюті, спостерігається тенденція до його зменшення у доларовому еквіваленті. Це пов'язано зі зміною курсу валют та інфляцією.

Для більш конкретного аналізу ситуації, яка наразі спостерігається в Україні, розглянемо ті ж самі види економічної діяльності, але в доларовому еквіваленті (табл. 2) [6].

Як бачимо з таблиці 2, аналіз показника ВВП у доларовому еквіваленті демонструє ту ж саму ситуацію: у 2016 році на першому місці знаходиться оптова та роздрібна торгівля — 12987 млн дол. США, на другому місці переробна промисловість (11217 млн дол. США), на третьому — сільське, лісове та рибне господарство (10 849 млн дол. США).

У таблиці 3 наведено частку видів економічної діяльності у структурі ВВП [6].

Таким чином, дослідивши динаміку, бачимо, що найбільшу частку в структурі ВВП становить оптова та роздрібна торгівля; переробна промисловість, сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство.

На рисунку 2 показано динаміку часток ВВП за видами економічної діяльності, які мають найбільший відсоток, протягом 2010—2016 рр.

На рисунку 3 зображено динаміку переробної промисловості в грошовому еквіваленті.

Як бачимо з рисунку 2, вклад переробної промисловості, з кожним роком зменшується, з 13,2% у 2010 році до 12,0% у 2016 році.

Машинобудування слід розглядати як пріоритетну ланку модернізації промисловості, яка має послабити залежність української економіки від імпорту технологічного обладнання і продукції. Без підйому машинобудування неможливий науково — технічний прогрес у будь-якій економічній діяльності, а також підвищення рівня життя і добробуту населення.

У таблиці 4 наведено аналіз долі галузі машинобудування у структурі ВВП [6].

На рисунку 4 зображено залежність ВВП від галузі машинобудування. Для побудови залежності було застосовано кореляційно — регресійний аналіз.

Результати проведеного аналізу діяльності машинобудівної промисловості України дозволяють зробити висновок про те, що ще з 2010 року питома вага машинобудування постійно скорочується, і на сьогодні машинобудування забезпечує лише 5,8% ВВП (для порівняння — у 1990 р. частка ВВП дорівнювала 32%).

Таблиця 3. Розподіл ВВП України за видами економічної діяльності, %

Вид економічної діяльності	Відсоток ВВП (%)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	7,4	8,1	8,0	9,1	10,3	12,1	11,6
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	5,9	6,4	5,9	5,7	5,1	4,8	5,4
Переробна промисловість	13,2	11,7	13,1	12,0	12,4	12,0	12,0
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	2,8	3,0	3,4	3,3	2,9	2,7	3,0
Будівництво	3,3	3,0	2,8	2,5	2,4	2,0	2,1
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	14,3	14,7	15,4	15,7	14,9	13,8	13,9
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	7,7	7,8	9,2	9,3	6,4	6,8	6,6
Фінансова та страхова діяльність	5,7	4,4	4,7	4,8	4,5	3,4	2,6
Операції з нерухомим майном	5,3	5,2	10,3	10,5	6,3	6,2	6,0
Освіта	4,9	4,5	5,3	5,4	4,9	4,2	3,9
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	3,6	3,2	3,8	3,9	3,0	2,6	2,4
Інші види економічної діяльності	26,0	27,8	18,0	17,8	27,1	29,4	30,4

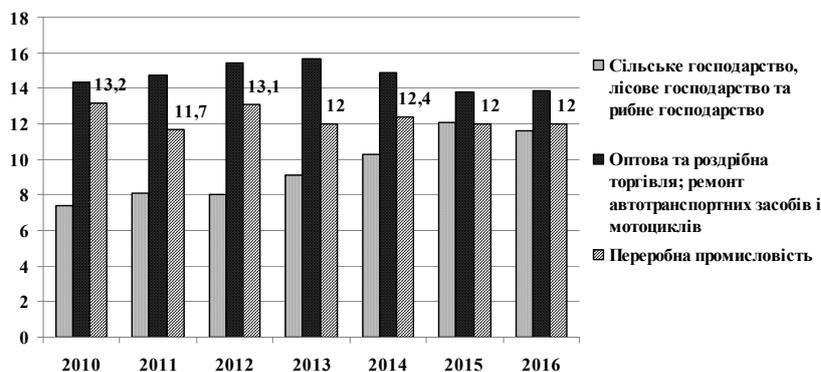

Рис. 2. Динаміка частки ВВП за видами економічної діяльності, %

Джерело: [6].

Досліджуючи структуру економіки, не можна не звернути увагу на так звану теорію зміни технологічних устроїв.

Технологічний устрій — це сукупність технологій, характерних для певного рівня розвитку виробництва; у зв'язку з науковим і техніко-технологічним прогресом відбувається перехід від нижчих укладів до вищих, прогресивніших [7].

Основними елементами 4 технологічного устрою, який є розвинутим в Україні є: створення розвиненої автодорожньої інфраструктури; створення мереж телефонного зв'язку; освоєння нових технологій і створення інфраструктури нафтовидобутку; поява нових і удосконалювання технологічних процесів у традиційних галузях кольорової металургії.

Як бачимо з таблиці, доля 4 технологічного устрою України у 2010 році становила 49,0%, а з 2015 року і до сьогодні є рівною 45%.

Аналізуючи ці зміни, можна зазначити, що відбувається негативне явище — перехід галузі машинобудування України з четвертого до третього устрою. Це свідчить про те, що в нашій державі розвиваються в переважній більшості ресурсномісткі і енергозатратні галузі промисловості, що не дозволяє конкурувати із технологічно розвиненими країнами на міжнародному ринку.

За допомогою рисунку 5 проаналізуємо обсяг державних видатків на підтримку промисловості у 2010—2016 роках.

У 2012 році державна фінансова підтримка галузей промис-

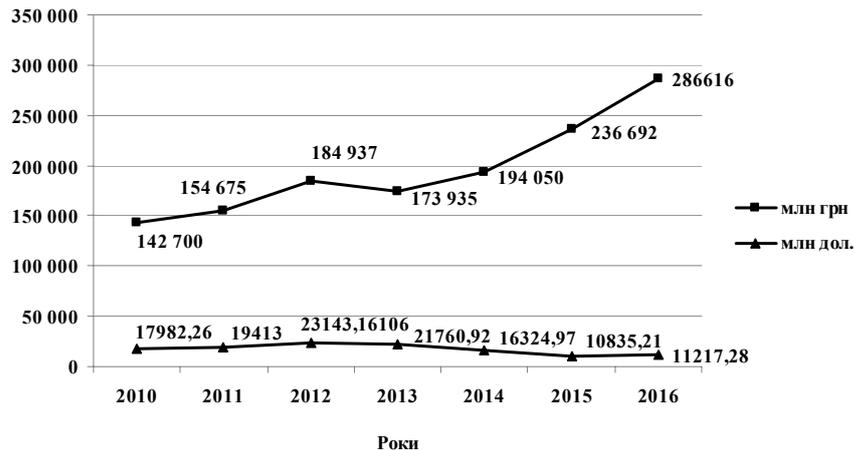

Рис. 3. Динаміка переробної промисловості в млн грн і дол. США

Джерело: [6].

ловості надавалася у розмірі 62,4 млрд грн здебільшого у формі субсидій та державних гарантій для суб'єктів господарювання в енергетичній та вугільній, судно- та авіабудівній, аграрній та інших галузях.

Таблиця 4. Галузь машинобудування в структурі ВВП, %

Рік	Показники		
	Доля машинобудування в структурі промисловості (%)	Доля машинобудування в структурі ВВП (%)	Доля 4 технологічного устрою у загальному значенні машинобудування (%)
2010	10,9	13,0	49,0
2011	10,0	12,0	42,1
2012	10,2	12,0	34,0
2013	8,7	12,0	35,0
2014	7,1	11,0	38,0
2015	6,5	9,0	45,0
2016	6,1	5,8	45,0

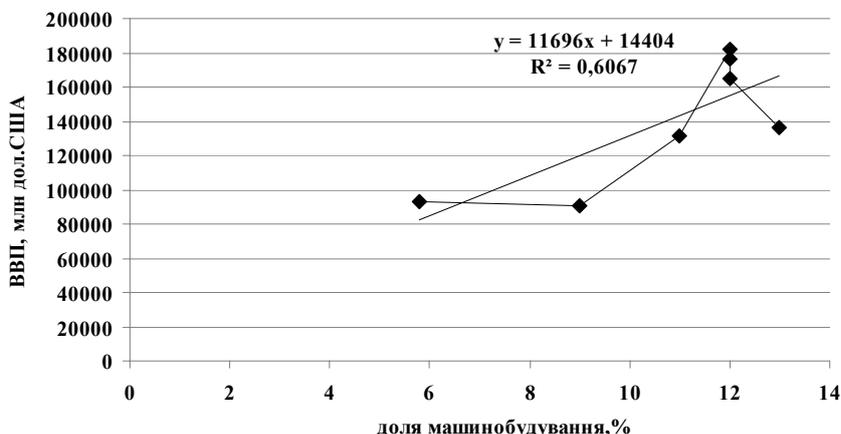

Рис. 4. Залежність ВВП від галузі машинобудування

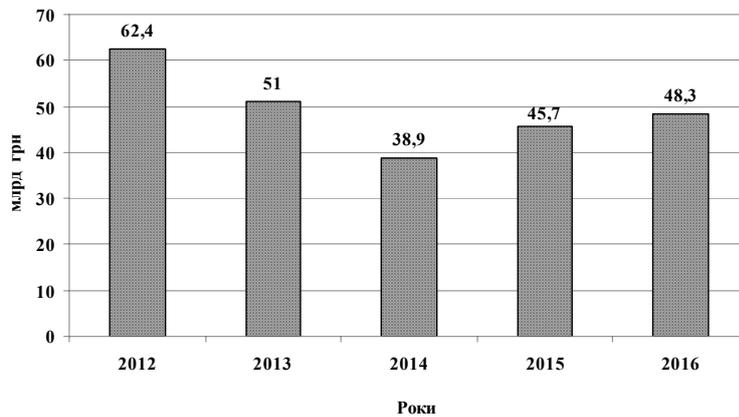

Рис. 5. Державні видатки на підтримку промисловості (за всіма галузями промисловості), млрд грн

Джерело: [8].

Значний спад фінансової підтримки спостерігається у 2014 році (38,9 млрд грн). Це зумовлено нестабільною економічною ситуацією, війною на сході України (зменшення промислового виробництва), борговим навантаженням на бюджет.

Державні видатки на промисловість у 2016 році становлять 48,3 млрд грн, що на 14,1 млрд грн менше 2012 року. Причиною значного зменшення є скорочення фінансової підтримки АПК. Значна сума коштів виділена на підтримку вугільної галузі (майже 1 млрд грн). Ключовими є витрати на підтримку енергетики. Уряд також має наміри модернізувати підприємства оборонно-промислового комплексу вартістю 1,7 млрд грн. Збільшуються видатки на дорожню інфраструктуру (приблизно 6.8 млрд грн) [8].

Досвід провідних країн світу свідчить про потребу поєднання державної активності та ринкового механізму у рамках нової промислової політики, яка б надала можливість для застосування найбільш ефективних інструментів та механізмів державного впливу на розвиток промислового комплексу. Одним з дієвих інструментів здійснення державної політики сприяння розвитку промисловості є використання кластерного підходу, перевагою якого є те, що він дає можливість не лише забезпечувати формування та розвиток власне промислових кластерів, але й досягнення цілей інших видів державної політики — інвестиційної, інноваційної, соціальної, забезпечуючи високий рівень синергії у стимулюванні економічного зростання [9].

Значний потенціал для розвитку промислових кластерів у регіонах України має використання з цією метою коштів Державного фонду регіонального розвитку, які, згідно з положеннями ст. 24 Бюджетного кодексу України, мають спрямовуватися на розвиток регіонів, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків. Фінансування проектів розвитку промислових кластерів, відповідаючи завданням кластеризації, сприяло би комплексному розвитку регіонів України. Але на сьогодні в Україні існує проблема неефективного використання цього потужного ресурсу — обласні проекти регіонального розвитку, які надходять з регіонів до Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України, переважно мають низьку якість, надсилаються із значним запізненням або не надсилаються взагалі, а також не відповідають визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку пріоритетам. Із 3 млрд грн, передбачених для реалізації регіональних проектів Держбюджетом, у 2015 р. регіони не змогли вчасно використати 520 млн грн через відсутність якісних проектів [9].

Розпочата в Україні реформа децентралізації влади має значно підвищити роль регіонів та місцевих громад у формуванні та реалізації державної політики регіонального розвитку. У цьому контексті основними суб'єктами державної кластерної політики на регіональному рівні мають стати органи місцевого самоврядування [9].

Щодо можливості використання коштів Державного бюджету України для фінансування промисловості, то в сучасних умовах вони досить обмежені.

Одним із важливих напрямів використання державних коштів, безумовно, є фінансування інвестиційних проектів пріоритетних напрямів, зокрема вкладення коштів урядових фондів та програм у пріоритетні напрями науково-технічного розвитку та пряме державне фінансування інвестицій з реалізації заходів структурної перебудови економіки, підтримка створення та розвитку нових конкурентних наукоємних галузей та виробництв, які становитимуть основу матеріально-технічної бази довгострокового економічного зростання країни [10].

Досліджуючи проблеми державної фінансової підтримки розвитку вітчизняної промисловості, можна запропонувати такі шляхи її вдосконалення та розвитку:

- збільшення обсягів фінансування промисловості за рахунок розширення джерел фінансування в частині бюджетного фінансування бюджетних програм розвитку промисловості, стимулювання залучення альтернативних джерел фінансування;

- визначення пріоритетних для надання державної фінансової підтримки інвестиційних проектів, спрямованих на розвиток експортно-орієнтованого виробництва, високотехнологічної конкурентоспроможної продукції [1];

- забезпечення розвитку системи прямих державних інвестицій, зокрема на умовах спільного фінансування;

- формування ринкової інфраструктури забезпечення фінансування інноваційно-інвестиційного процесу в промисловості шляхом розвитку регіональних інституцій у сфері сприяння ефективному інвестуванню [10];

- створення умов притоку фінансових ресурсів в інноваційно-інвестиційну сферу промисловості шляхом реалізації спеціального режиму економічного функціонування промислових підприємств, що впроваджують інноваційно-інвестиційні проекти;

- удосконалення методології розроблення, оцінювання та відбору перспективних інвестиційних проектів, визначення механізмів державного інвестування для реалізації проектів, які потребують державної фінансової підтримки;

- розроблення чітких критеріїв відбору інвестиційних проектів, які потребують державного інвестування або іншої державної фінансової підтримки, з урахуванням особливостей галузей економіки [1].

ВИСНОВКИ

Отже, промисловість України в сучасних умовах стає все більш вразливою. Сформована її структура є проблемою, яка стоїть на шляху соціально-економічно-

го розвитку держави. Кризові прояви в економіці дуже негативно позначилися саме на машинобудівній галузі — внаслідок структурних диспропорцій вона погіршила показники своєї діяльності.

Таким чином, для подолання кризових явищ у промисловому секторі економіки України та забезпечення його подальшого розвитку необхідним є: впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій у виробництво, налагодження системи наукових досліджень, фінансове забезпечення інноваційної діяльності — інновації V та VI технологічних укладів, модернізація обладнання, технічне переоснащення, а також залучення інвестицій.

Встановлено, що механізм державної фінансової підтримки розвитку промисловості України є важливою складовою забезпечення всього виробничого циклу ресурсами (включно з етапами розробки, безпосереднього промислового виробництва та експлуатації) і передбачає застосування з цієї метою як прямого фінансування за рахунок бюджетних коштів, так і використання методів непрямого регулювання, спрямованих передусім на досягнення економії та більш ефективного використання фінансових ресурсів суб'єктів промислового виробництва.

За таких умов суттєва роль відводиться державному замовленню, що виступає у якості одного з інструментів державної промислової політики. Об'єктом цільового державного фінансування мають бути програми інноваційного та науково-технічного характеру, які реалізуються державою або мають її підтримку та сприяння. З метою досягнення інноваційного характеру промислового розвитку в нашій державі слід сформувати та реалізувати на практиці такі заходи: підготувати та забезпечити виконання цільової комплексної державної програми спрямованої на підтримку інноваційного розвитку промисловості, залучивши для цього необхідні фінансові ресурси; постійно здійснювати роботу з дієвого забезпечення захисту прав інтелектуальної власності; всіляко сприяти стабілізації та зміцненню вітчизняної банківської системи; покращувати інвестиційний клімат, особливо у сфері інвестування у інноваційні галузі промисловості.

Визначено, що перспективним напрямом формування політики державної підтримки розвитку промисловості є застосування кластерного підходу, що передбачає створення регіональних мереж формування та реалізації кластерної політики та системи міжрегіональної взаємодії. Важливим аспектом (крім стимулювання співробітництва регіонів, як ключових суб'єктів кластерної політики на місцевому рівні) тут є формування дієвого механізму фінансового забезпечення здійснення цієї діяльності. Ефективним інструментом для підтримки реалізації кластерної політики в Україні є кошти, що знаходяться у розпорядженні Державного фонду регіонального розвитку, які спрямовуються для фінансування інвестиційних програм та проєктів регіонального розвитку. Ці кошти повинні спрямовуватись передусім для підтримки тих проєктів формування регіональних кластерів, що мають найвищий рівень конкурентоспроможності та сприятимуть розвитку вітчизняної промисловості на інноваційні основи.

Література:

1. Гайворонська Т.Г. Фінансове забезпечення розвитку промисловості України: проблеми та шляхи їх вирішення / Т.Г. Гайворонська, Т.П. Макаровська // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. — 2014. — № 3 (3). — С. 79—81.
2. Гордієнко В.О. Проблеми структурної перебудови економіки України: монографія / В.О. Гордієнко. — Дніпропетровськ: Дніпропетр. держ. фін. акад., 2012. — 200 с.
3. Міщенко Д.А. Удосконалення механізму управління бюджетними видатками в Україні / Д.А. Міщен-

ко, Д.А. Міщенко // Державне управління: удосконалення та розвиток. — 2017. — № 3. — С. 13—16.

4. Ивашова Л.Н. Усовершенствование механизмов государственного управления в условиях развития государственного-частного партнерства / Л.Н. Ивашова // Научно-теоретический и практический журнал: Уральский научный вестник (ОРАЛДЫН ГЫЛЫМ ЖАРШЫСЫ). — Республика Казахстан: г. Уральск: ТОО "Фирма Сервер +", 2015. — № 14 (145). — С. 124—134.

5. Кудріна О. Ю. Загальнотеоретичні й прикладні проблеми формування стратегії розвитку промислового виробництва України в умовах економічної кризи / О.Ю. Кудріна // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. — 2015. — № 2 (12). — С. 91—98.

6. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Рилач Н.М. Значення теорії технологічних укладів у встановленні постіндустріальної економіки / Н.М. Рилач // Економічні науки. — 2016. — № 7. — С. 44—58.

8. Ціна держави [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.cost.ua/about/>

9. Шевченко А.В. Пріоритети державної політики розвитку промислових кластерів в Україні / А.В. Шевченко // Аналітична записка. НІСД. Сер. "Економіка". — 2016. — № 75 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/rasteru-daf36.pdf>

10. Шемякіна Н.В. Шляхи удосконалення фінансового забезпечення розвитку промисловості / Н.В. Шемякіна // Проблеми економіки. — 2013. — № 3. — С. 178—183.

References:

1. Gaivoronskaya, T.G. (2014), "Financial support for the development of Ukrainian industry: problems and ways to solve them", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol. 3, pp. 79—81.
2. Gordienko, V.O. (2012), *Problemy strukturnoyi perebudovy ekonomiky Ukrainy [Problems of structural adjustment of the Ukrainian economy]*, Dnipropetr. derzh. fin. akad., Dnipropetrovsk, Ukraine.
3. Mischenko, D.A. and Mishchenko, L.O. (2017), "Improving the Budget Expenditure Management Mechanism in Ukraine", *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, vol. 3, pp. 13—16.
4. Ivashova, L.N. (2015), "Improvement of the mechanisms of public administration in the conditions of the development of public-private partnership", *Nauchno-teoreticheskiy i prakticheskiy zhurnal: Ural'skiy nauchnyy vestnik*, vol. 14, pp. 124—134.
5. Kudrina, O. Yu. (2015), "General theoretical and applied problems of forming a strategy for the development of industrial production in Ukraine under the conditions of an economic crisis", *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektual'noyi vlasnosti*, vol. 2 (12), pp. 91—98.
6. Official site of the State Statistics Service of Ukraine, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 4 October 2017).
7. Rilach, N.M. (2016), "Value of the theory of technological methods in the establishment of a post-industrial economy", *Ekonomichni nauky*, vol. 7, pp. 44—58.
8. Price of the state (2017), available at: <http://www.cost.ua/about/> (Accessed 10 October 2017).
9. Shevchenko, A.V. (2016), "Priorities of the state policy of development of industrial clusters in Ukraine", *Analytical note, NISS. Seriya "Ekonomika"*, vol. 75, available at: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/rasteru-daf36.pdf> (Accessed 6 October 2017).
10. Shemyakina, N. V. (2013), "Ways of improvement of financial support of industry development", *Problemy ekonomiky*, vol. 3, pp. 178—183.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2017 р.